

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év január hó 22. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

i t é l e t e t :

A lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a Fejér Megyei Főügyészség által az **I. r. és a II. r. terhelt** terhére, valamint a II. r. terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Bicskei Városi Bíróság B.54/2006/5. számú ítéletét és a Fejér Megyei Bíróság 1.Bf.172/2006/23. számú ítéletét a börtönbüntetés kiszabására vonatkozó részében megváltoztatja.

Az I. r., valamint a II. r. terhelttel szemben kiszabott börtönbüntetést - a felfüggesztés tartamának érintetlenül hagyása mellett - egyaránt 1-1 (egy-egy) évre súlyosítja.

A Bicskei Városi Bíróság B.54/2006/5. számú ítéletét és a Fejér Megyei Bíróság 1.Bf.172/2006/23. számú ítéletét egyebekben mindkét terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 3000,- (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Bicskei Városi Bíróság a 2006. június hó 1. napján kihirdetett B.54/2006/5. számú ítéletével I. r. és II. r. terheltet bűnösnek mondta ki 1-1 rb. lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében. Ezért az I. r. terheltet végrehajtásában 2 év próbaidőre

felfüggesztett 8 hónap börtönre, II. r. terheltet 8 hónap börtönre, mellékbüntetésül 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elrendelte a Bicskei Városi Bíróság B.121/2004/5. számú ítéletével II. r. terhelttel szemben kiszabott 1 év börtönbüntetés végrehajtását és rendelkezett a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költségek viseléséről.

A megállapított tényállás lényege szerint az 1959-ben született I. r. terhelt korábban egy alkalommal volt büntetve. A Bonyhádi Városi Bíróság az 1998. május 13. napján jogerőre emelkedett B.185/1997/12. számú ítéletével társtettesként elkövetett önbíráskodás büntette miatt 6 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönre ítélte.

Az 1984-ben született II. r. terhelt korábban egy alkalommal volt büntetve. A Bicskei Városi Bíróság a 2004. november hó 11. napján jogerőre emelkedett B.121/2004/5. számú ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntette és más bűncselekmény miatt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönre ítélte.

Mindkét terhelt egy helyen lakik, ismerik egymást.

A II. r. terhelt rendelkezett egy vadászpuskával és ahhoz való lőszerekkel, amelyek ismeretlen időpontban és módon kerültek a birtokába.

2005. február 7. napján a II. r. terhelt a puskát a hozzátartozó lőszerekkel együtt elcserélte az I. r. terhelttel egy Trabant típusú személygépkocsira.

2005. augusztus 6. napján a rendőrség az I. r. terhelt lakásának udvarában más bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt tartott házkutatást, amelynek alkalmával a puskát és a hozzátartozó lőszereket megtalálta és lefoglalta.

Az eljárásba bevont igazságügyi fegyverszakértő véleménye szerint az I. r. terhelttől lefoglalt 102696 gyári számú, 16/70 kaliberű Tula típusjelzésű, szovjet gyártmányú sörétes vadászpuska lőfegyvernek, a 3 db házi készítésű, 16/70 kaliberű sörétes vadásztöltény pedig lőszernek minősül. Az ugyancsak lefoglalt 2 db 16/70 kaliberű sörétes vadásztöltény hüvely és a sörétkosár még lőszer elemnek sem tekinthető. A puska működőképes. A kaliberének megfelelő lőszerrel üzemeltetve lövés leadására, a kilőtt lövedék pedig mozgási energiájánál fogva emberi élet kioltására alkalmas.

Az I. r. és a II. r. terhelt fegyvertartási engedéllyel nem rendelkezik és korábban sem rendelkezett.

A városi bíróság a terheltek cselekményét egyaránt a Btk. 263/A. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott és aszerint büntetendő lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés bűntettének minősítette.

A városi bíróság ítélete az I. r. terhelt vonatkozásában a kihirdetése napján, 2006. június 1-jén első fokon jogerőre emelkedett, ezért az őt érintő részében - a Be. 259. §-ának (1) bekezdése alapján - rövidített ítélet készült.

Az elsőfokú ítélet ellen a II. r. terhelt és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Fejér Megyei Bíróság a 2008. január hó 22. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozott 1.Bf.172/2006/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. r. terhelt büntetését kiszabó részében megváltoztatta. A vele szemben első fokon kiszabott 8 hónap börtön végrehajtását 3 évre felfüggesztette. A közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását és a Bicskei Városi Bíróság B.121/2004/5. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a II. r. terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az általa felvett bizonyítás alapján a tényállást kiegészítette. Megállapította, hogy a II. r. terhelt magas vérnyomás és szívrendellenesség megbetegedései miatt állandó orvosi felügyeletre és rendszeres orvosi kezelésekre szorul. Megállapította továbbá, hogy a lőfegyver és a lőszer, illetve a Trabant személygépkocsi cseréjére a terheltek között ma már pontosan meg nem határozható napon, 2004. október hónapban, október 23-át megelőzően került sor.

Az egyebekben megalapozott tényállás alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette a II. r. terhelt cselekményét. Ugyanakkor törvénysértően enyhe büntetést szabott ki, mert az egyébként helyesen alkalmazott Btk. 87. §-a (2) bekezdésének c) pontja legfeljebb egy év szabadságvesztés kiszabását tette volna lehetővé, annál enyhébbet nem. A terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában azonban a súlyosítási tilalom folytán a törvénysértés orvoslására a másodfokú eljárásban nem kerülhetett sor. Lehetőséget látott ugyanakkor a másodfokú bíróság a kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának a felfüggesztésére és ehhez kapcsolóan mellőzte a közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását. A megváltozott tényállás folytán a korábban kiszabott felfüggesztett büntetés végrehajtása elrendelésének a feltételei sem álltak már fenn, ezért a másodfokú bíróság azt is mellőzte.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen három felülvizsgálati indítványt nyújtottak be.

A Bicskei Városi Bíróság első fokon jogerős B.54/2006/5. számú ítélete ellen a Fejér megyei Főügyészség BF.5703/2006. szám alatt nyújtott be felülvizsgálati indítványt az I. r. terhelt terhére - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott okból -, mert álláspontja szerint a Btk. 87. §-a (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott rendelkezés megsértése miatt törvénysértően enyhe büntetés kiszabására került sor.

A felülvizsgálati indítvány 2006. november hó 20. napján érkezett a Bicskei Városi Bírósághoz.

A Fejér Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 1.Bf.172/2006/23. számú ítélete ellen a Fejér megyei Főügyészség BF.1943/2008/1/I. szám alatt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a II. r. terhelt terhére - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott okból -, mert álláspontja szerint a Btk. 87. §-a (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott rendelkezés megsértése miatt törvénysértően enyhe büntetés kiszabására került sor.

A felülvizsgálati indítvány 2008. április hó 7. napján érkezett a Bicskei Városi Bírósághoz.

A II. r. terhelt védője - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján - azért nyújtott be felülvizsgálati indítványt, mert álláspontja szerint - a BH 2002/339. számú és a BH 2004/221. számú döntésében foglalt indokok alapján - a terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor. A terhelt abban a hiszemben volt, hogy a fegyver hatástalanított, ami a bűnösség megállapítását kizáró körülmény.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1150/2008. számú írásbeli nyilatkozatában a Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványait az abban foglalt indokok alapján fenntartotta, a védelmi felülvizsgálati indítványt pedig a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, egyébként pedig alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a védő indítványában megjelölt eseti döntések a felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben nem tekinthetők irányadónak.

Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványának megfelelően a megtámadott első-, illetőleg másodfokú határozatot változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A II. r. terhelt védője a Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványára és a Legfőbb Ügyészség indítványára írásban

észrevételt tett. Ebben a másodfokú eljárásban kifejtett védekezésével azonosan azt állítja, hogy a terheltek családjai között hosszabb ideje fennálló, a távoli rokonságból fakadó és öröklési vitával kapcsolatos érdekellentét továbbra is fennáll, ezért a II. r. terhelt terhére rótt bűncselekmény nem bizonyítható. Még az is bizonytalan, hogy az eljárás során lefoglalt fegyver azonos azzal, amely korábban a II. r. terhelt birtokában volt, s amelyet az I. r. terhelt Trabantjával elcserélt.

A személyes ellentétből fakadó elfogultságot az eljáró bíróságok nem értékelték.

Téves az ügyészi felülvizsgálati indítvány, mert a kétszeres enyhítés tilalma nem áll fenn. A bíróságok valójában a bizonytalanság (értsd gyenge bizonyítottság) fokát értékelték ahelyett, hogy felmentették volna a terhelteket megfelelő bizonyítottság hiányában. A bíróság saját meggyőződése szerinti bizonytalanság a büntetés kiszabása körében jelent meg.

Az ügyészség tévesen állítja, hogy a védelmi felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt, mert az abban foglalt érvek alapvetően anyagi jogi kérdéseket is érintenek.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője a terheltek terhére benyújtott ügyészi felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

Az I. r. terhelt védője előadta, hogy az ügyészi felülvizsgálati indítvány a jogszabálynak megfelel, ezért nem tudja kifogásolni.

A II. r. terhelt védője előadta, hogy a terhelt egészségi állapota időközben tovább romlott, erről az igazolást becsatolta.

Kifejtette továbbá, hogy amennyiben a bűncselekmény alanya és tárgya eltér a jogerős ítéletben foglalt tényállástól, akkor ez olyan anyagi jogi kérdés, amelynek vitatása - a Legfőbb Ügyészség álláspontjától eltérően - a felülvizsgálatot megalapozza. Az alapul fekvő ügyben csak az nyert bizonyítást, hogy a csere tárgya fegyver volt, de az nem hogy az a fegyver, amelyet az I. r. terhelttől lefoglaltak.

Mindezekre figyelemmel a védő elsősorban a II. r. terhelt felmentését, másodsorban a marasztaló döntés hatályon kívül helyezését és új korrekt eljárás lefolytatását indítványozta, mert csak ennek eredményeként születhetne megnyugtató döntés.

A II. r. terhelt a nyilvános ülésen csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a Fejér Megyei Főügyészség BF.5703/2006. és BF.1942/2008/1/I. számú felülvizsgálati indítványát alaposnak, a II. terhelt védőjének a felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványok elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában, s a Legfelsőbb Bíróság kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényekből a bűnösségre levont jogi következtetések helyességét vizsgálhatta.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Legfelsőbb Bíróság azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok az irányadó tényállás alapján helyesen következtettek a II. r. terhelt bűnösségére és cselekményének jogi minősítése is törvényes. A védő ugyan közzétett bírósági döntésekre hivatkozott, valójában kizárólag a tényálláson keresztül támadta a jogerős marasztaló döntést, amelyre a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

A büntetés vagy az intézkedés akkor törvénysértő, ha a kiszabásának, illetve alkalmazásának a feltételeit meghatározó törvényi rendelkezésekkel ellentétes.

A bíróságok a terheltek terhére megállapított bűncselekményeket a Btk. 263/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint minősítették.

A Btk. 263/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint, aki lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A 8-8 hónap börtönbüntetés kiszabására mindkét terhelttel szemben a Btk. 87. §-a (2) bekezdése c) pontjának az alkalmazásával került sor.

A Btk. 87. §-ának (1) bekezdése értelmében a büntetési tételnél enyhébb főbüntetés akkor szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a 83. § rendelkezéseire figyelemmel túl szigorú.

E § (2) bekezdésének c) pontja szerint az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel legkisebb mértéke kétévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egyévi szabadságvesztést lehet kiszabni. Befejezett bűncselekmény esetén ennél enyhébb büntetés kiszabását a Btk. nem teszi lehetővé, ezért az ennél enyhébb 8-8 hónap börtönbüntetés kiszabására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság - a Legfőbb Ügyészség indítványával egyezően - a törvénysértést megállapította és - a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján - maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. A Bicskei Városi Bíróság B.54/2006/5. számú, illetőleg a Fejér Megyei Bíróság 1.Bf.172/2006/23. számú ítéletét a börtönbüntetés kiszabására vonatkozó részében megváltoztatta. Az I. r., valamint a II. r. terhelttel szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát egyaránt 1-1 (egy-egy) évben határozta meg azzal, hogy az I. r. terhelttel szemben a törvény [Btk. 89. (3) bek.] szerinti minimális időtartamban, a II. r. terhelttel szemben pedig azt kisebb mértékben meghaladó tartamban megállapított próbaidő tartamát - az alapügyben eljáró bíróságok által értékelt belső arányosság követelményét tiszteletben tartva - nem érintette.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság - miután a védő felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta és nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - egyebekben a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - mindkét terhelt tekintetében a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bünygyi költséget a Be. 429. §-ának (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. január 22. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné